

Sygn. akt: III AUa 1791/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 września 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jacek Zajązkowski (spr.)

Sędziowie: SSA Janina Kacprzak

SSA Anna Szczepaniak-Cicha

Protokolant: sekr. sądowy Aleksandra Słota

po rozpoznaniu w dniu 5 września 2013 r. w Łodzi

sprawy **S. K.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.**

o emeryturę,

na skutek apelacji wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi

z dnia 29 października 2012 r., sygn. akt: VIII U 1822/12;

oddala apelację.

Sygn. akt: III AUa 1791/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 marca 2012 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., odmówił S. K. prawa do emerytury wcześniejszej, podnosząc, że ubezpieczony nie osiągnął wymaganego przepisami wieku emerytalnego oraz do dnia 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy ustalił sumaryczny staż pracy S. K. na 30 lat

1 miesiąc i 3 dni, w tym wyłącznie 5 miesięcy i 25 dni pracy w szczególnych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie uwzględnił w poczet szczególnego stażu pracy następujących okresów zatrudnienia: 3 kwietnia 1975 roku – 15 maja 1976 roku, 1 lipca 1977 roku – 31 sierpnia 1980 roku, 1 września 1980 roku – 30 czerwca 1982 roku, 9 lipca 1982 – 14 stycznia 1988 roku, 28 lipca 1989 roku – 30 czerwca 1993 roku, podnosząc, że obejmujące ww. okresy świadectwa pracy w szczególnych warunkach wystawione zostały przez podmiot do tego nieuprawniony tj. Archiwum Zakładowe.

Decyzją z dnia 13 kwietnia 2012 roku, (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. ponownie odmówił S. K. prawa do emerytury w obniżonym wieku, ograniczając przyczyny odmowy do nie udowodnienia 15 lat pracy w warunkach szczególnych, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy podzielił argumenty wyrażone w poprzedniej decyzji, podkreślając, że przedłożone przez ubezpieczonego karty spawacza stanowią

wyłącznie dowód posiadania określonych kwalifikacji, nie zaś faktycznego wykonywania pracy. Zeznania świadków nie stanowią zaś środka dowodowego dla organu rentowego.

Odwołanie od powyższych decyzji złożył S. K., kwestionując prawidłowość rozstrzygnięć Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i wnosząc o zaliczenie spornych okresów zatrudnienia w poczet stażu pracy w szczególnych warunkach. Ubezpieczony podkreślił, że wątpliwości organu rentowego spowodowane mogą być nazwą wykonywanych przez niego zawodów np. ślusarz – spawacz. Zdaniem S. K. łączenie zawodu spawacza z innymi zawodami spowodowane było wyłącznie obowiązującym w przedsiębiorstwie systemem płacowym, nie mając przy tym żadnego przełożenia na zakres faktycznie wykonywanych czynności pracowniczych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 29 października 2012 roku Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie.

Powyższe orzeczenie poprzedziły następujące ustalenia faktyczne:

S. K. urodził się (...) roku. Od 1 września 1968 roku do 25 marca 1972 roku pracował w Kombinacie (...), gdzie począwszy od 1 października 1971 roku do 25 marca 1972 roku wykonywał prace ślusarskie przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń oraz prace budowlano – montażowe

i budowlano – remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane były prace wymienione w wykazie A dział XIV poz. 25 pkt. 1 załącznik nr 1 – 3 do zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1983 roku

w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego.

S. K. pozostawał zatrudniony w (...) Zakładach (...), od 7 kwietnia 1972 roku do 31 marca 1975 roku, w charakterze ślusarza, następnie w (...) Przedsiębiorstwie (...) w Ł., od 3 kwietnia 1975 roku do 30 czerwca 1977 roku, jako ślusarz narzędziowy. Jako pracownik (...) w Ł., ubezpieczony trudnił się naprawą asfaltowozów. Czynności naprawcze wykonywane były zarówno

w kanałach, jak na zewnątrz, w zależności od tego, jaka część pojazdu wymagała naprawy. Poza naprawą asfaltowozów, S. K., sporadycznie, poza zakresem swoich obowiązków, wykonywał czynności spawalnicze. Od 2 lutego 1978 roku do 22 maja 1978 roku oraz od 26 września 1978 roku do 30 stycznia 1979 roku ubezpieczony odbył przeszkolenie spawalnicze w zakresie spawania elektrycznego i gazowego. Ubezpieczony brał również udział w kursie spawania elektrycznego w styczniu 1978 roku. Od 19 marca 1977 roku S. K. legitymuje się tytułem mistrza w zawodzie ślusarz maszynowy. Począwszy od 1 lipca 1977 roku do 30 czerwca 1982 roku ubezpieczony był zatrudniony w Zakładzie (...) w charakterze montera maszyn, mechanika maszyn budowlanych, spawacza – ślusarza. Ilość pracy była zależna od ilości zleceń. Początkowo ubezpieczony, jako mechanik sprzętu budowlanego, naprawiał betoniarki, koparki, spychacze i dźwigi. W 1978 roku, po uzyskaniu uprawnień spawalniczych, wykonywał również czynności spawania elektrycznego.

Od 9 lipca 1982 roku do 30 czerwca 1993 roku S. K. pracował w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) jako mechanik napraw sprzętu budowlanego, ślusarz – spawacz. Ilość pracy zależna była od ilości zleceń. Praca spawacza zajmowała ubezpieczonemu 90 % czasu pracy. W okresie od 15 stycznia 1988 roku do 27 lipca 1989 roku, w trakcie urlopu bezpłatnego, S. K. pracował na Budowie Eksportowej w D. B. A. w Iraku jako mechanik sprzętu. Od

1 października 1994 roku do 29 lutego 2000 roku ubezpieczony prowadził własną pozarolniczą działalność gospodarczą. W okresie od 10 marca 2000 roku do 13 maja 2000 roku S. K. pracował w firmie P. P.H.U. (...) E. L.

w Ł. jako specjalista ds. marketingu i handlu. S. K. był zarejestrowany

w Powiatowym Urzędzie Pracy w Ł. od 1 lipca 1993 roku do 30 września 1994 roku oraz od 17 maja 2000 roku do 31 lipca 2004 roku. W okresach od 2 lipca 1993 roku do 31 grudnia 1993 roku, od 1 lutego 1994 roku do 1 sierpnia 1994 roku, od 18 maja 2000 roku do 31 lipca 2004 roku ubezpieczony pobierał z tego tytułu zasiłek dla bezrobotnych. Począwszy od dnia 18 maja 2000 roku S. K. pobierał zasiłek przedemerytalnym.

W świetle tak poczynionych ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że odwołanie S. K. nie zasługuje na uwzględnienie.

W ocenie Sądu I instancji zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył podstaw, by uznać, że praca wykonywana przez ubezpieczonego od 3 kwietnia 1975 roku do 30 czerwca 1977 roku, od 1 lipca 1977 roku do 30 czerwca 1982 roku oraz 9 lipca 1982 roku do 30 czerwca 1993 roku podlegała zaliczeniu w poczet stażu pracy w szczególnych warunkach. S. K. nie udowodnił bowiem, że prace polegające na naprawie pojazdów mechanicznych w kanałach remontowych, oraz spawaniu i wycinaniu elektrycznym i gazowym, świadczył stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Ubezpieczony, prace naprawcze asfaltowozów, wykonywał nie tylko w kanałach naprawczych, ale również poza tymi kanałami, na zewnątrz. Prace spawalnicze, również nie miały charakteru wyłącznego. Poza spawaniem S. K. wykonywał również inne zlecone czynności pracownicze. Sąd Okręgowy odnosząc się natomiast do okresu pracy ubezpieczonego na budowie eksportowej poza granicami kraju, w Iraku, uznał, że przedłożone przez S. K. dokumenty nie dowodzą, że w okresie zatrudnienia ubezpieczony wykonywał tam pracę spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z powyższym, Sąd I instancji, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie S. K., stwierdzając, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego okresu 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Powyższe orzeczenie zaskarżył w całości apelacją S. K., podnosząc, że Sąd Okręgowy, odmawiając mu prawa do emerytury wcześniejszej, bezzasadnie pominął okres jego zatrudnienia na budowie eksportowej w Iraku, w trakcie urlopu bezpłatnego od 15 stycznia 1988 roku do 27 lipca 1989 roku. Zdaniem skarżącego, z załączonych do apelacji dokumentów jasno wynika, że cały ww. okres zatrudnienia za granicą kraju wykonywał on pracę w szczególnych warunkach. W związku z powyższym, S. K. wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uwzględnienie przedmiotowego okresu do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna i jako taka podlega oddaleniu.

Sąd I instancji prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe, a zgromadzony w jego toku materiał dowodowy ocenił zgodnie z dyspozycją art. 233 k.p.c. W związku z powyższym Sąd Apelacyjny podzielił ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego przyjmując je za własne.

Na wstępie niniejszych rozważań podkreślić należy, iż przedmiotowa apelacja, wywiedziona przez ubezpieczonego wprost, dotyczy okoliczności, którą Sąd I instancji, wbrew twierdzeniom skarżącego, uwzględnił w toku wyrokowania w pierwszej instancji i do której ustosunkował się w treści sporządzonego uzasadnienia. S. K. zarzucił orzeczeniu Sądu Okręgowego, że ten badając kwestię wymiaru jego stażu pracy w warunkach szczególnych, pominął zupełnie okres jego zatrudnienia na Budowie Eksportowej w D. B. A.

w Iraku, podczas urlopu bezpłatnego w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w Ł., w okresie od 15 stycznia 1988 roku do 27 lipca 1989 roku. Konfrontując powyższy zarzut z treścią uzasadnienia wyroku Sądu I instancji (k. 110 akt sprawy) uznać należy, że nie jest on uprawniony. Sąd Okręgowy ustosunkował się, bowiem do wskazanego w apelacji okresu zatrudnienia S. K. podnosząc, że ubezpieczony nie udowodnił przekonywująco, że prace spawacza wykonywał stale

i w pełnym wymiarze czasu pracy. W związku z powyższym sporny okres zatrudnienia nie podlegał uwzględnieniu do stażu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Sąd

I instancji w poczet szczególnego stażu pracy zaliczył ubezpieczonemu wyłącznie okres zatrudnienia w Kombinacie (...) w Ł. od 1 października 1971 roku do 25 marca 1972 roku. Żaden z pozostałych okresów pracy nie został do stażu tego uwzględniony.

Podstawę ustalenia prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach stanowi art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Zgodnie z treścią przywołanego artykułu, ubezpieczonemu, urodzonemu po dniu 31 grudnia 1948 roku, przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 ustawy, tj. po ukończeniu 60 lat, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku, osiągnął okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany

w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 z późn. zm.) - 15 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 ustawy, to jest 25 lat.

Poza tym, stosownie do treści art. 184 ust. 2 przywołanej ustawy, emerytura przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy.

W myśl § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, okresy pracy uzasadniające prawo do wcześniejszego świadczenia emerytalnego to okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub

w szczególnym charakterze wykonywana jest stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku.

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji,

w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub

w świadectwie pracy. Brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy nie wyklucza jednak dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Mając na uwadze wcześniejsze rozważania, nie ulega wątpliwości, że zarzut sformułowany przez skarżącego pozostaje bezzasadny. Z dołączonych do apelacji dokumentów tj. umowy o pracę na budowie eksportowej P. (...) za granicą (k. 86 – 87), umowy zlecenia (k. 88), opinii – charakterystyki pracownika (k. 89), zaświadczenia

o pracy na budowie eksportowej (k. 90), kart ewidencyjny (k. 91 – 93) nie wynika, by S. K. w spornym okresie zatrudnienia za granicą wykonywał pracę spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Danych mogących potwierdzić twierdzenia skarżącego nie zawiera żaden z przedłożonych dokumentów. Ubezpieczony, mimo ciężącego na nim obowiązku dowodowego (art. 6 k.c.) nie przedstawił, jednak żadnych innych dowodów pozwalających ustalić faktyczny w sposób niepodważalny zakres i charakter wykonywanych czynności .

Na marginesie powyższych konstatacji podnieść należy, że fakt uwzględnienia przedłożonych przez ubezpieczonego świadectw pracy w warunkach szczególnych w toku postępowania o zasiłek przedemerytalny pozostaje w realiach niniejszego postępowania bez znaczenia. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma prawo weryfikować i kwestionować prawidłowość zgromadzonej w sprawie dokumentacji. Nie ulega bowiem wątpliwości, że świadectwo pracy, jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c. nie wiąże organu rentowego, który ma prawo negocjować zawarte w jego treści informacje. Ubezpieczony, na potwierdzenie przebiegu zatrudnienia przedstawił dowody, które Sąd Okręgowy zbadał

i ocenił, dochodząc na ich podstawie do przekonania, że S. K. wykonywał

w spornym okresie pracy, również i takie czynności, które podlegałyby zaliczeniu w poczet szczególnego stażu pracy stosownie do treści załącznika do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z dnia 18 lutego 1983 roku) – wykaz A Dział XIV pkt. 12 (spawanie i wycinanie elektryczne, gazowe) i 16 (prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych), niemniej jednak nie były one wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nie ulega więc wątpliwości, że S. K. nie spełnia przesłanki 15 lat pracy w warunkach szczególnych stosownie do art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W związku z powyższym kwestionowane przez skarżącego decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odmawiające przyznania ubezpieczonemu emerytury w obniżonym wieku, wydane zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami. Z przedstawionych powyższej przyczyn do stażu pracy w warunkach szczególnych, nie może zostać zaliczony okres pracy ubezpieczonego na Budowie Eksportowej w D. B. A. w Iraku w okresie od 15 stycznia 1988 roku do 27 lipca 1989 roku.

W związku z powyższym, Sąd Apelacyjny uznając prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu I instancji, na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.